

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/127/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7617207673
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7617207673.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členov JUDr. Ladislava Cakociho a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu X. A., nar. XX.X.XXXX, bytom v V. S. W., C. XXXX/X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bečarik & partners, s. r. o. so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Letná 37, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o zaplatenie 9.976,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti uzneseniu Okresný súd Spišská Nová Ves zo dňa 29. marca 2019 č.k. 7Csp/136/2017 - 177 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým uznesením vyslovil, že: I/ Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 54,32 % voči žalovanej v časti výroku o priznaní náhrady majetkovej škody vo výške 3.840,27 eur, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia, II/ Žalobca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu voči žalovanej v časti výroku o priznaní nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Rozhodol tak v spore o žalobe žalobcu, podanej na súd dňa 29.3.2017, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 9.976,95 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody spočívajúcej v trovách obhajoby vo výške 4.976,95 eur a vyplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur, vzniknutej žalobcovi v dôsledku trestného stíhania, ktoré bolo právoplatne skončené oslobodzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 8.6.2016 sp.zn. 4To/35/2016 - 363, ktorým bol žalobca oslobodený spod skutku obžaloby kvalifikovaného ako zločin obmedzovania osobnej slobody v spolupáchateľstve a zločin vydierania v spolupáchateľstve, a to potom, ako:

a/ rozsudkom zo dňa 11. januára 2018 súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku sumu 6.840,27 eur s ročným úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 3.840,27 eur od 22. 11. 2016 až do zaplatenia a s ročným úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 3.000 eur odo dňa 22. 2. 2017 až do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v pomere 37,14 %, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku,

b/ rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. novembra 2018 č.k. 1Co/75/2018-170 bol rozsudok súdu prvej inštancie čo do merita veci potvrdený a vo výroku o trovách konania bol rozsudok zrušený a vec bola v rozsahu zrušenia vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s názorom, že „ak strana sporu v jednej žalobe uplatní niekoľko samostatných nárokov, postupuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania pri každom nároku samostatne. Nemôže teda úspech žalobcu v spore týkajúcom sa iba niektorého nároku založiť právo na náhradu

trov konania vo všetkých nárokoch. Súd teda aj o nároku na náhradu trov konania má rozhodnúť viacerými samostatnými výrokmi, v závislosti od počtu samostatných nárokov. V prejednávanej spore súd rozhodol o dvoch samostatných nárokoch žalobcu, a to nároku o náhradu škody a nároku o náhradu nemajetkovej ujmy, teda pri rozhodnutí o nároku na náhradu trov konania má súd rozhodnúť samostatne vo vzťahu ku konaniu o náhradu škody a samostatne ku konaniu o náhradu nemajetkovej ujmy.“

3. Po právnom posúdení podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie dôvodil, že nakoľko si žalobca uplatnil dva samostatné nároky, o náhrade trov konania procesne úspešného žalobcu rozhodol pri každom nároku samostatne. Konštatoval, že prvým národom si žalobca uplatnil voči žalovanému náhradu škody (trovy obhajoby) vo výške 4.976,95 eur, priznaná mu bola suma vo výške 3.840,27 eur. V tejto časti bol žalobca úspešný. V prevyšujúcej časti, teda v časti o zapltenie sumy 1.136,68 eur bola žaloba zamietnutá. V tejto časti bol teda žalobca neúspešný. Miera úspechu žalobcu predstavuje 77,16 %, neúspechu 22,84 %, rozdiel úspechu a neúspechu = 54,32 %. V takomto rozsahu má žalobca nárok na náhradu trov konania, čo sa týka prvého nároku na náhradu škody. Vychádzajúc zo skutočnosti, že druhým národom si žalobca uplatnil voči žalovanému náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur, ktorú súd priznal žalobcovi vo výške 3.000 eur, usúdil, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy rozsah úspechu žalobcu závisel od úvahy súdu, nakoľko súd na základe vlastnej úvahy stanovil rozsah nemajetkovej ujmy, čím bola v konečnom dôsledku znížená suma priznaná žalobcovi. Z uvedeného prvoinštančný súd vyvodil, že priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy v zmysle ustanovení § 255 ods. 1 CSP je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie do výšky priznaného nároku, a teda čo do základu druhého nároku žalobca bol v celom rozsahu úspešný, a preto má v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nárok na plnú náhradu trov konania. Napokon dodal, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti uznesenia podľa § 262 ods. 2 CSP.

4. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca i žalovaná.

5. Žalobca navrhol zrušiť uznesenie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie a žalobcovi priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu namietajúc nesprávny procesný postup prvoinštančného súdu, za ktorý označil nerozhodnutie o trovách odvolacieho konania tak, ako to uviedol Krajský súd v Košiciach v bode 36 odôvodnenia rozsudku zo dňa 21.11.2018 sp. zn. 1Co/75/2018.

6. Žalovaná podala včas odvolanie z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP, t.j. z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vo svojom odvolaní navrhla zrušiť uznesenie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Poukazom na vyhlášku č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb žalovaná namietla, že správnosť aplikácie § 255 ods. 1 CSP súdom prvej inštancie, ak rozhodol o nároku na náhradu trov konania pri každom z uplatnených nárokov žalobcu samostatne, t.j. osobitne vo vzťahu k nároku na náhradu škody a osobitne vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Mala pritom za to, že úspech žalobcu sa riadi v celom spore a nie v jednotlivých nárokoch.

7. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej označil uznesenie vo výroku I/ a II/ za vecne správne a odvolanie žalovanej za nedôvodné. Poukazom na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 170/99, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/332/2017 a stanovisko uverejnené v publikácii Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., Nakladateľstvo C.H.Beck, str. 927, podľa ktorého ak strana sporu v jednej žalobe uplatní niekoľko samostatných nárokov, postupuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania pri každom nároku samostatne a zopakoval, že predmetom sporu bola okrem náhrady majetkovej škody aj náhrada nemajetkovej ujmy, ktorej výšku súd určuje voľnou úvahou, a preto v tomto prípade nemožno hovoriť o neúspechu žalobcu.

8. Žalovaná nevyužila právo na repliku.

9. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v napadnutom výroku o trovách štátu a konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu i žalovanej nie je dôvodné.

10. Po preskúmaní obsahu spisu a napadnutého uznesenia odvolací súd konštatuje, že žalobcom a ani žalovanou uplatnené odvolacie dôvody nie sú naplnené. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť, že by súd pri rozhodovaní o trovách konania o žalobe žalobcu na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z titulu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. výkone verejnej moci vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonávaných dôkazov alebo z prednesov sporových strán nevyplývajú, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré súd prvej inštancie použil poukazuje, ako i odkazuje na vecne správne a zákonu zodpovedajúce dôvody uznesenia, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP), a preto len na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím námietkam odvolateľov dodáva:

11. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil správny právny záver a vecne správne rozhodol. Súd prvej inštancie pritom náležite vychádzal z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, v ktorom je premietnutá základná zásada úspechu v spore vychádzajúca zo zásady zodpovednosti strany sporu za výsledok sporového konania. To znamená, že neúspešná strana sporu je povinná nahraďiť v spore úspešnej strane preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené trovy konania vzniknuté v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritorneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci, t.j. každá strana (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Platí pritom, že ak strana sporu uplatní v jednej žalobe niekoľko samostatných nárokov, postupuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania pri každom nároku samostatne (por. napr. Števeček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 927 s.). Inými slovami, pri uplatnení viacerých samostatných nárokov, sa musí ich samostatnosť prejavíť aj pri rozhodovaní o trovách konania. To znamená, že aj otázku úspechu a neúspechu v konaní toho ktorého účastníka treba hodnotiť vo vzťahu ku každému uplatnenému nároku samostatne (por. m.m. R 28/1970, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 39/2011). Z uvedeného je nutné vyvodíť, že žalovaná neopodstatnene vo svojom odvolaní namietala, že súd nesprávne rozhodol o nároku na náhradu trov konania pri každom z uplatnených nárokov žalobcu samostatne, t.j. osobitne vo vzťahu k nároku na náhradu škody a osobitne vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

12. V situácii, ak súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom v časti 3.840,27 eur vyhovel žalobe žalobcu na náhradu majetkovej škody a v prevyšujúcom rozsahu nárok na náhradu majetkovej škody v sume 1.136,68 eur zamietol, prvoinštančný súd správne vychádzal z úsudku, že miera úspechu žalobcu ohľadom jeho samostatného nároku na náhradu majetkovej škody predstavuje 77,16 %, neúspechu 22,84 %, rozdiel úspechu a neúspechu = 54,32 % a správne uzavrel, že v takomto rozsahu má žalobca nárok na náhradu trov konania o náhradu majetkovej škody. Rovnako adekvátne a v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít potom vychádzajúc zo skutočnosti, že druhým nárokom si žalobca uplatnil voči žalovanej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur, ktorú súd priznal žalobcovi vo výške 3.000 eur, súd prvej inštancie náležite usúdil, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy rozsah úspechu žalobcu závisel od úvahy súdu, a správne rozhodol, ak priznal žalobcovi voči žalovanej v celom rozsahu nárok na náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur. Rozhodol tak, od ktorej odvolací súd nevidí dôvod odkloniť sa ani v danom prípade. Na tomto mieste odvolací súd pripomína, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 23. februára 2011, sp. zn. 5M Cdo 7/2010 uviedol, že „pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy

je žalobca povinný v návrhu na začatie konania uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé vždy od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby až súdom prisúdená výška plnenia (nie žalobcom v návrhu uplatnená) bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu.“ V tomto smere žalobca primerane v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej poukázal na názor Krajského súdu v Trnave v rozhodnutí z 13. decembra 2017, sp. zn. 10 Co 191/2017, že zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Správne preto prvoinštančný súd rozhodol, ak žalobcovi proti žalovanej priznal nárok na plnú náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy z prisúdenej sumy. Na vecnej správnosti napadnutého uznesenia nemôže pritom nič zmeniť ani odvolacia námietka žalobcu založená na tvrdení, že súd prvej inštancie v napadnutom uznesení nerozhodol aj o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP, podľa ktorého ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. Pretože odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, správne prvoinštančný súd rozhodol o náhrade trov v novom rozhodnutí o veci. Ak sa žalobca domnieva, že súd nerozhodol o celom predmete konania, nič mu nebráni využiť procesné nástroje, ktoré má k dispozícii. Pre úplnosť odvolací súd pripomína, že o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O tomto nároku rozhoduje súd aj bez návrhu. O výške náhrady trov konania rozhoduje súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. O náhrade trov konania sa teda rozhoduje nasledovne: o nároku na náhradu trov v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, a o ich výške v samostatnom uznesení. Na rozhodnutie o výške náhrady trov konania je potrebný návrh (vyčíslenie) strany, ktorej bol nárok na náhradu trov konania priznaný, pretože súdny úradník rozhoduje napríklad aj o cestovných náhradách, náhradách za stratu času, ktoré nevie podľa obsahu spisu sám určiť. Ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta. Ak bola v konaní úspešná strana zastúpená viacerými advokátmi, súd určí za prijímateľa náhrady trov konania jedného z nich. Pri trovách odvolacieho konania sa právna úprava v zásade nemení. Pokiaľ odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania nerozhoduje. Odvolací súd však rozhodne o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Ak odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvej inštancie, rozhodne o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie aj v odvolacom konaní. Ak však odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Žalobca a ani žalovaná v odvolacom konaní neboli úspešní, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

15. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).